

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

Sayı : 43728771-610.00-
Konu : 7/49315, 7/49316, 7/49317, 7/49318, 7/49319, 7/49320,
7/49321, 7/49322 Sayılı Soru Önergeleri

24 EKİM 2014
ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 13.08.2014 tarihli ve 43452547-120.00-191170 sayılı yazısı.

İlgi yazıyla, Ardahan Milletvekili Sayın Ensar ÖĞÜT'ün tarafıma tevcih ettiği 7/49315, 7/49316, 7/49317, 7/49318, 7/49319, 7/49320, 7/49321, 7/49322 esas sayılı yazılı soru önergelerinin cevaplandırılması talep edilmektedir.

Söz konusu yazılı soru önergeleriyle ilgili cevabımız ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

EKLER :
1- Soru Önergelerine İlişkin Cevaplar
(35 Sayfa)

**ARDAHAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ENSAR ÖĞÜT'ÜN YÖNELTTİĞİ 7/49322
ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE YÖNELİK CEVAPLAR:**

Erzurum başta olmak üzere Ocak Mayıs ayları içinde yani yılın ilk ayında gerek bölgesel gerekse genel yatırım paylarından çok istenen payı alamamıştır. Şöyle ki 2001-2014 yıllarını kapsayan 14 yıllık dilimde ise 73 bölgesel 194 genel olmak üzere toplam 267 yatırım teşvikli proje onaylanmıştır.

Soru 1: Bu teşvik yatırım sayısı bütün bölge için çok azdır bu sayının bölgenin ve illerimizin kalkınmasında önemli bir faktör değildir. Bu payın daha çok arttırılması için daha cazip teşvikler verilecek midir?

Soru 2: İlimizde göçün durması, üretimin artması, işsizliğin önlenmesi ve üretilen ürünlerin alıcı bulması konusunda yeni Ar-Ge çalışmaları yapacak mısınız?

Soru 3: Bugüne kadarki projelerde ilimizde kaç kişi istihdam edilmiştir?

Soru 4: Bu yatırımların ilimizde sanayinin gelişmesinde ne kadar yer tutmuştur?

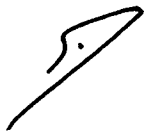
Cevap 1-4: Ülkemizde tasarrufları katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirmek, üretimi ve istihdamı artırmak, uluslararası rekabet gücünü artıracak ve araştırma-geliştirme içeriği yüksek büyük ölçekli yatırımlar ile stratejik yatırımları özendirmek, uluslararası doğrudan yatırımları artırmak, bölgesel gelişmişlik farklılıklarını azaltmak ve kümelenme ve çevre korumaya yönelik yatırımları özendirmek amacıyla yatırım teşvikleri verilmektedir.

Bilindiği üzere yatırımcılara yönelik desteklerimizin ana omurgasını Ekonomi Bakanlığımız koordinasyonunda sağlanan yatırım teşvikleri oluşturmaktadır. Yeni Teşvik Sistemi 2012 yılında kapsamlı bir revizyona tabii tutulmuş olup, teşvik oranlarında ve uygulamalarda bazı iyileştirmeler yapılmıştır. Ayrıca yeni teşvik sisteminde Kalkınma Ajanslarının yereldeki örgütlenmesinden faydalanmak ve sistemin izlemesi ve değerlendirmesinin daha etkili yapılmasını temin etmek üzere, Ajanslara teşvik belgesi düzenlenmesi, belge kapsamında gerçekleştirilen yatırımların izlenmesi ve tamamlama vizesi işlemlerinin sonuçlandırılması konularında yetki verilmiştir.

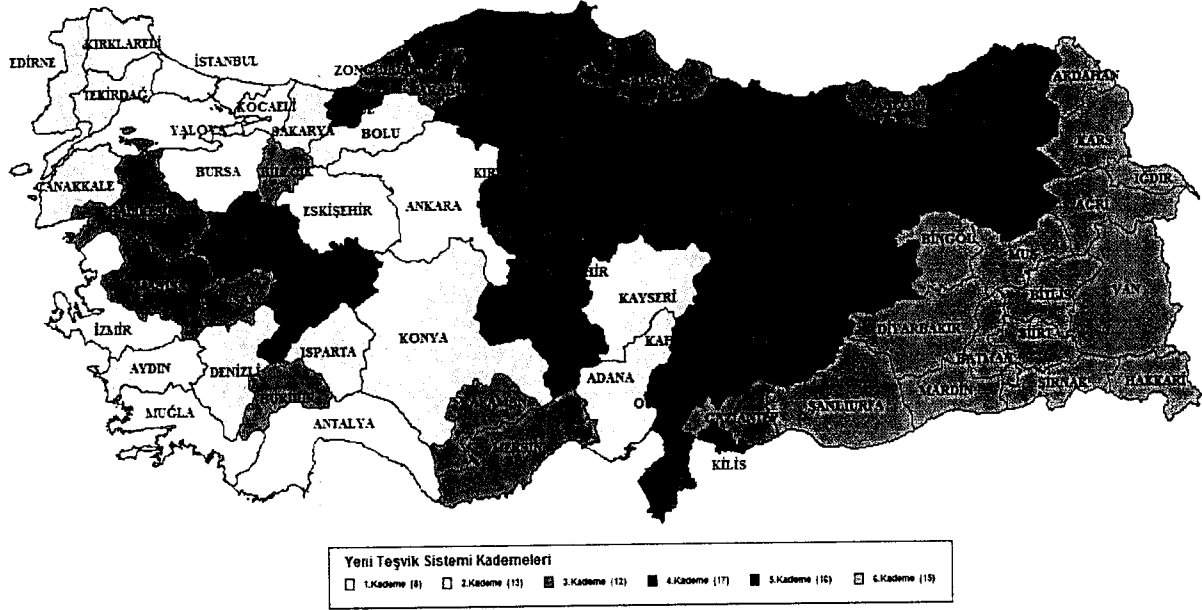
Yeni Teşvik Sistemi; Bölgesel Teşvik Uygulamaları, Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki, Stratejik Yatırımların Teşviki ve Genel Teşvik Uygulamaları olmak üzere 4 ana bileşenden oluşmaktadır. Yatırımcılar, yatırımların büyüklüğüne, sektörüne, yerine ve üretecekleri mal veya hizmete göre uygun olan destek uygulaması kapsamında desteklenmektedir.

Bölgesel Teşvik Uygulamalarının temel hedefi illerin üretim ve ihracat potansiyellerini artırmak suretiyle iller arasındaki gelişmişlik farklarını azaltmaktır. Bölgesel Teşvik Uygulamalarında her ilde desteklenecek sektörler, illerin potansiyelleri ve ekonomik ölçek büyüklükleri dikkate alınarak tespit edilmiştir. Bölgelerin gelişmişlik seviyelerine göre yardım yoğunlukları farklılaştırılmıştır. Türkiye'deki tüm iller ekonomik ve sosyal gelişmişlik düzeylerine göre 6 bölgeye ayrılmış olup bölgelerin gelişmişlik seviyelerine göre yardım yoğunlukları farklılaştırılmıştır.

Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamındaki destek unsurlarının oran ve süreleri gelişmiş bölgelerden daha az gelişmiş bölgelere doğru kademeli olarak artacak şekilde kurgulanmış ve böylece bütün illerin gelişmişlik seviyesine göre teşvik araçlarının sağladığı yardım yoğunlukları farklılaştırılmıştır.

Harita: Bölgesel Teşvik Kademeleri

Erzurum ilimiz 5. Bölgede yer almakta olduğundan bölgesel teşvik kapsamında OSB’de yapılan yatırımlarda KDV İstisnası, Gümrük Vergisi Muafiyeti, yatırımın yüzde %50’si kadar Vergi İndirimi, 10 yıl Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği, 5 puan Kredi Faiz Desteği sağlanmaktadır.

Ekonomi Bakanlığının hazırlamış olduğu Yatırım Teşvik İstatistikleri verilerine göre Ocak 2001 – Haziran 2014 döneminde Erzurum ilimizde 76 bölgesel, 194 genel olmak üzere toplam 270 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiştir. Yatırım teşvik sisteminden yararlanan projelerde 6372 kişilik istihdam öngörülmüştür. Erzurum ilimizde yatırım teşviki ile gerçekleşmesi öngörülen sabit yatırım miktarı 2533 milyon TL olmuştur. Bu tutarın 2108 milyon TL’nin sanayide (imalat, enerji ve madencilik) gerçekleşmesi ve yatırımların 3664 kişiye istihdam sağlaması öngörülmüştür.

Yeni teşvik sistemi yaklaşık 2 yıldır yürürlüktedir. Yeni teşvik sistemi ile eski sistemin performanslarının mukayese edilebilmesi açısından eski sistemin 2010 yılı ikinci yarısından 2012 yılı ikinci yarısına kadarki gerçekleştirmeleri ile yeni sistemin 2012 yılı ikinci yarısından günümüze kadar olan gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda mukayese edilmiştir.

7

Tablo: Erzurum İli Eski Teşvik sistemi ve Yeni Teşvik Sistemi Mukayesesi

	Eski Teşvik Sistemi (2010-2012)	Yeni Teşvik Sistemi (2012-2014)
Teşvik Belgesi Adedi	62	45
Sabit Yatırım Miktarı (Mil. TL)	473	859
İstihdam Adedi	1.073	790

Yatırım teşvik sistemi haricinde Ekonomi Bakanlığımız bünyesinde ihracatı artırmaya yönelik destekler de mevcuttur. Bunlar arasında fuarlara katılım, pazar araştırması, istihdam, marka ve tanıtım destekleri bulunmaktadır.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde yatırımcılara ve girişimcilere destekler devam etmektedir. KOSGEB vasıtasıyla işletmelerin üretim, yönetim-organizasyon, pazarlama, dış ticaret, insan kaynakları, mali işler ve finans, bilgi yönetimi ve bunlarla ilişkili alanlarda sunacakları projeler desteklenmektedir. TÜBİTAK vasıtasıyla Ar-Ge, teknoloji geliştirilmesi, patent alımı ve teknoloji transferi gibi alanlarda proje bazlı destekler verilmektedir. Girişimciliğin geliştirilmesine yönelik destek programları da bulunmakta, bu alana yönelik, girişim sermayesi fonlarının desteklenmesi gibi yenilikçi destek modelleri uygulanmaktadır. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bunlara ek olarak üniversite-sanayi işbirliğini geliştirmeye yönelik San-Tez Destek Programı kapsamında destekler sağlamaktadır.

Koordinasyonu Bakanlığımız tarafından sağlanan kalkınma ajansları, çeşitli alanlarda farklılaşmış destek mekanizmaları vasıtasıyla bölgelerinin gelişmesine katkı sağlamaktadır. Kentsel yaşam kalitesinin artırılmasından KOBİ'lerin desteklenmesine, üniversite-sanayi işbirliğinin güçlendirilmesinden Ar-Ge ve yenilik (inovasyon) faaliyetlerinin geliştirilmesine kadar farklı pek çok alanda destek programları uygulanmaktadır. Erzurum ilinin içinde bulunduğu Kuzey Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından kurulduğu günden bu yana 232 projeye toplam yaklaşık 50 milyon TL tutarında destek sağlanmıştır. Söz konusu projelerin toplam eş finansman dahil toplam tutarı yaklaşık 92 Milyon TL'dir.

Bölge kalkınmasında öncelikli müdahale alanlarının belirlenmesi için 2012 yılında başlayan DAP Eylem Planı çalışmalarının hali hazırda sürmekte ve bakanlıklar düzeyinde görüşmelerin devam etmektedir. DAP Eylem Planı kapsamında uygulanması düşünülen faaliyetler;

- Ekonomik kalkınma ve istihdam sorunlarının çözümünün temel faktörü olan girişimciliğin desteklenmesi ve yaygınlaştırılması, başarılı ve sürdürülebilir işletmelerin kurulması, girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması, iş geliştirme merkezlerinin kurulması ile girişimciliğin geliştirilmesi, istihdamın artırılması ve yerel dinamiklere dayalı girişimciliğin desteklenmesi amacıyla bölgede yaklaşık 10 bin işletmeye çeşitli destekler sağlanacaktır.
- Erzurum'da Tortum Gölü, Tortum Çayı ve Şelalesi'nin macera ve su sporları için çekim merkezi haline getirilmesi amacıyla hazırlanan rekreasyon alanı ve konaklama tesisi projesi uygulanacaktır.
- Erzurum ve Kars Sarıkamış'ta kış turizmini yerelde farklı turizm türleriyle destekleyecek turizm gelişim koridorları ve tur güzergâhları ortaya konacak, bu yönde projeler hazırlanacak ve uygulanacaktır.

- 2011 UNIVERSIADE Kış Oyunları için Erzurum'da oluşturulan kayak tesislerinin etkin kullanımını sağlamak ve uluslararası düzeyde tanınırlığını artırmak açısından özel sektör işletmeciliğine açılması yönünde çalışmalar sürdürülecektir.
- Ağrı, Ardahan, Erzurum, Erzincan ve Kars illerinde kış turizminin bir koridor boyunca gelişmesi desteklenecektir.
- Kırsal alanda bitkisel üretimin artırılması için 2013 yılından itibaren başlatılan “Küçük Tarımsal sulama Sistemleri” ile meraya dayalı hayvancılığın yapıldığı alanlarda “Hayvan İçme Suyu” projeleri, Eylem Planı süresince desteklenmeye devam edilecektir.
- Hayvan varlığının yüksek olduğu il ve ilçelerde üreticilerin hayvan satışlarını sağlıklı ve daha kazançlı olmalarını sağlamak için ruhsatlı canlı hayvan pazarları yapımının desteklenmesi ve kesim kapasitesinin artırılmasıyla bölgeden karkas et ticaretinin geliştirilmesi desteklenecektir.

DAP Eylem Planı kapsamında uygulanması düşünülen Ar-Ge çalışmaları;

- Üniversite-sanayi işbirliğine ilişkin analiz çalışmaları yapılacak ve üniversitelerdeki Ar-Ge çalışmalarını ticarileştirmeye yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.
- Oltu taşı işlemeciliği yapan işletmeleri bir araya getirerek üretim ve pazarlama koşullarını iyileştirmek adına 42 işlik ve ortak kullanım alanlarına sahip Oltu İşletme Geliştirme Merkezi altyapısı oluşturulacaktır.
- Teknoloji geliştirme merkezi bulunmayan illerde ihtiyaç analiz edilecek ve yapılacak fizibilite raporları doğrultusunda tespit edilen üniversiteler bünyesinde teknoloji geliştirme merkezleri oluşturulacaktır.

Genelde ekonomide verimlilik artışı sağlayıcı araştırma faaliyetlerine de büyük önem verilmektedir. Erzurum ilinde 2 adet devlet üniversitesi bulunmakta olup, bunlardan Atatürk Üniversitesi bünyesinde tamamlandığında Türkiye ve Avrupa'nın en önemli araştırma ortamlarından biri olacak olan Doğu Anadolu Gözlemevinin kuruluş çalışmaları halen devam etmektedir. Projenin 2018 yılında tamamlanması beklenmektedir. Ayrıca Atatürk Üniversitesi bünyesinde 5140 m2 kapalı Alana sahip Merkezi Araştırma Laboratuvarı kurulmuştur. Bu merkez bölgenin en gelişmiş Ar-Ge altyapısı konumundadır. 2011 yılında kurulan Erzurum Teknik Üniversitesi bünyesinde de bir Merkezi Araştırma Laboratuvarı kurma çalışmaları devam etmektedir. 2014 yılı içinde projenin hazırlık çalışmalarının tamamlanması ve merkezin 2016 yılında kurulmuş olması planlanmaktadır.

